

Voorzitter

overwegende dat we tekorten op de arbeidsmarkt in de toekomst moeten voorkomen;

constaterende dat het aanbod van zorgaanbieders kunstmatig laag wordt gehouden door een door de overheid opgelegde beperking van de instroom van studenten geneeskunde;

verzoekt de regering, de numerus fixus af te schaffen, en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 72 (29248).

Op verzoek van mevrouw Agema stel ik voor, deze gewijzigde motie opnieuw van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **de JSF**, te weten:

- de motie-Van Velzen over het niet nemen van het besluit tot aanschaf van JSF-toestellen in februari 2009 (26488, nr. 111);
- de motie-Van Velzen over het geluidsniveau als zwaarwegend criterium (26488, nr. 112);
- de motie-Van Velzen/Brinkman over opschorting van het besluit over aanschaf van de JSF-toestellen tot het besluit over de vervanging van de F-16 is genomen (26488, nr. 113);
- de motie-Pechtold over extra tijd voor kandidaat-producenten voor een simulatie (26488, nr. 114);
- de motie-Pechtold over het geluidaspect als onderdeel van een kwalitatieve vergelijking (26488, nr. 115);
- de motie-Brinkman over uitstel van de beslissing over aanschaf tot er een goede kandidaat beschikbaar is (26488, nr. 117).

(Zie vergadering van 30 oktober 2008.)

De **voorzitter**: De motie-Van Velzen (26488, nr. 112) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat in de vragenlijst zoals die in 1999 is voorgelegd aan de producenten van de verschillende kandidaten voor de vervanging van de F-16 expliciet stond dat geluidsniveau cruciaal is in een dichtbevolkt land als Nederland;

verzoekt de regering, in de huidige kandidaten-vergelijking het geluidsniveau van de kandidaat als criterium op te nemen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 123 (26488).

Ik stel vast dat wij hierover nu kunnen stemmen.

In stemming komt de motie-Van Velzen (26488, nr. 111).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Van Velzen (26488, nr. 123).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD en de PVV voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Velzen/Brinkman (26488, nr. 113).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Pechtold (26488, nr. 114).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Pechtold (26488, nr. 115).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

De heer **Pechtold** (D66): Voorzitter. Nu mijn motie over het geluidaspect is aangenomen, verneem ik graag in de reeds toegezegde brief van de staatssecretaris hoe hij met dit aspect omgaat.

De **voorzitter**: Wij zullen het stenogram van dit gedeelte van de vergadering doorgeleiden naar het kabinet.

In stemming komt de motie-Brinkman (26488, nr. 117).

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Bij ons op de lijst staat geen motie op stuk nr. 117.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Bij ons staat die er ook niet op.

De **voorzitter**: Hij staat op de laatste lijst, die om 13.45 uur is verspreid.

De heer **Van der Ham** (D66): Voorzitter. Ik verzoek u om bij een volgende stemming de motie die nu nog op die lijst staat in stemming te brengen, want wij hebben deze

Voorzitter

motie ook niet op onze stemmingslijst staan. Misschien is dat onze schuld, maar dat doet geen recht aan de moties.

De **voorzitter**: Ik constateer dat daar geen bezwaar tegen is van de kant van de PVV-fractie, die deze motie voor de stemming had aangemeld. Wij zullen haar bij de volgende stemmingen opnieuw in stemming brengen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2009 (31700-XV);**

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaat van het Spaarfonds AOW (E) voor het jaar 2009 (31700-E).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De **voorzitter**: Ik heb nog niet van alle fracties gehoord hoe zij hun spreektijd willen verdelen over de eerste en tweede termijn. Misschien kunnen zij mij dat even zeggen voor zij beginnen.

□

De heer **Ulenbelt** (SP): Voorzitter. "Uw stelsel, mijne heren, uw stelsel is langzamerhand vermolmd en verrot." Minister Donner opende met deze woorden het congres van de metaalwerkgevers. Hij dacht dat zijn toehoorders dat wel een treffend citaat zouden vinden in verband met de bankencrisis. Inderdaad, het is een treffend citaat. Marktfundamentalisten die niet blind zijn, zien nu toch wel dat het neoliberalisme heeft gefaald. Dat zouden toch ook de liberalen, de neoliberalen en de sociaal-liberalen in deze Kamer moeten zien.

Het citaat over het vermolmd en rotte stelsel is van Troelstra, uit 1918. De crisis leidde toen tot ingrijpende maatregelen. Toen zag de minister van sociale zaken de urgentie in en kwam met verregaande sociale hervormingen. Mijn vraag is of deze minister intussen de ernst van deze crisis inziet. Hij gaat terug naar een citaat uit 1918, maar hij had heel wat dichterbij huis kunnen blijven, bij de grondlegger van dit kabinet Wijffels. Hij ziet een einde komen aan wat hij noemt "de roofpartij van het harde Wallstreetkapitalisme". Het fundamentalistische kapitalisme gaat ten onder, zegt hij. Laten wij geen moeite doen om het op te lappen, zegt hij. Wij zijn toe aan iets nieuws, zegt hij. Net als Troelstra, trekt Wijffels de conclusie dat het kapitalistische stelsel vermolmd en verrot is. Hoe anders zou het kabinetsbeleid er nu uitzien als de heer Wijffels over deze kennis had beschikt bij de kabinetsformatie? De vraag aan de minister is welke lessen hij trekt uit het almaar dieper worden van deze crisis.

De rovers zitten niet alleen op Wallstreet. Aegon, de verzekeringsmaatschappij, heeft ook geroofd, uit de pensioenfondsen in de havens. Aegon heeft onder de inspirerende codenaam "Lee Towers" in 2001 besloten om in het geheim Optas, het pensioenfonds van de

havens, op te kopen. De bedoeling daarvan was om goedkoop vermogen binnen te halen, zo is te lezen in vertrouwelijke teksten. In 2001 lukte dat niet, maar in 2007 wel. Het resultaat is nu dat de rovers van Aegon beschikken over 1,7 mld. die thuishoren in de pensioenen van de havenarbeiders. Aegon heeft een kapitaalinjectie gekregen van 3 mld. van minister Bos. De overheid heeft nu bij Aegon commissarissen zitten. Heeft minister Bos of minister Donner al opdracht gegeven aan deze commissarissen om dat geroofde geld terug te krijgen in de pensioenen van de havenarbeiders?

Tien jaar geleden schreef de SP in "Heel de mens", haar beginselprogramma, dat het kapitalisme normloos is, ongeremd is en niet in staat is en zal zijn om welvaart en welzijn voor iedereen te brengen. Daarnaast stond erin dat de neoliberale antwoorden op alle fronten tekortschieten. Het wrange is dat de SP gelijk lijkt te krijgen. Dat is wrang omdat gewone mensen de prijs van de crisis betalen, zoals gepensioneerden. Waarom is er wel een garantie voor de spaargelden en geen garantie voor de indexatie van pensioenen? Waarom zijn er wel financiële injecties voor banken en geen maatregelen om de koopkracht van gepensioneerden te beschermen? Pensioenfondsen hebben nu uitstel gekregen om hun buffers te herstellen, maar wie herstelt de koopkracht van de gepensioneerden? Het spaargeld is gegarandeerd, maar hoe garandeert het kabinet het leefgeld van de gepensioneerden? Dat geldt overigens ook voor het leefgeld van de mensen met de laagste inkomens. Het ontbreekt dit kabinet aan ambitie en plannen om de armoede te lijf te gaan. Ook presteert het kabinet het om de mensen met de laagste inkomens voor het tweede achtereenvolgende jaar te pakken in hun portemonnee. De minnen zouden worden weggewerkt. Waarom komt het kabinet deze belofte niet na?

De boodschap van de begroting is: meer mensen aan het werk, meer uren aan het werk en meer doorwerken tot het 65ste jaar, want anders komt Nederland krakend tot stilstand, zo kunnen wij lezen. De begroting is geschreven voor een situatie met een krappe arbeidsmarkt. In de begroting wordt gestrooid met loonkosten-subsidies, premiekortingen en bonussen, maar dat zijn instrumenten die niet werken op het moment dat de uitzendkrachten eruit vliegen, faillissementen aanstaande zijn en massaontslagen in de lucht hangen. Vrijdag stonden hier op het Plein de mensen van NedCar, andere autobedrijven en toeleveranciers. Zij willen werken, maar hun bedrijven dreigen krakend tot stilstand te komen, misschien morgen al.

Inmiddels lijkt het er steeds meer op dat de huidige financiële crisis het patroon van een zeer zware crisis volgt. Ik citeer dit uit de brief die de minister-president ons afgelopen vrijdag schreef. De werkloosheid daalt niet meer, maar zal groeien. Minister Bos is de minister van de banken, zou je kunnen zeggen. Minister Donner is de minister van de banen. Minister Bos greep in en nationaliseerde zelfs een bank. Maar wie redt de banen? Eerder noemde minister Donner de voorstellen van mijn fractie en anderen inzake werktijdverkorting een maatregel om de werkgelegenheid in de mottenballen te zetten. Gisteren kwam hij toch met een regeling voor werktijdverkorting. Op zichzelf is dat goed, want voorkomen moet worden dat er door de kredietcrisis banen verloren gaan bij in de kern gezonde bedrijven.

Er is nu een antwoord gekomen op de vraag om na de banken ook de banen via een aantal maatregelen te